

Examination S A 1 2020 – 21

Student Name		Grade - 10	
Date	10/09/2020 (Thursay)	Subject	SANSKRIT
Time	2 ½ hours	Total Marks	50

अपठितांश-अवबोधनम्

प्र-1 अधोदत्तम् प्रत्येक अनुच्छेदं पठत प्रश्नान् च उत्तरत-

1-व्याघ्रः अस्माकं राष्ट्र-पशुः। अतीव मनोहरः अयम्। अस्य शरीरे पीत- कृष्ण वर्णाः पंक्तयः नितराः शोभन्ते। कदाचित् अयं सघनेषु वनेषु निर्भयं विहरति स्म। हन्तसाम्प्रतम् व्याघ्राणां संख्या अत्यल्पा जाता। व्याघ्रं जातिं सर्वनाशात् रक्षितुं वन-पर्यावरण-मन्त्रालयः अनेकान् उपायान् करोति; परं सर्वे प्रयत्नाः निष्फलाः भवन्ति। कारणं किम्? केषाञ्चित् धूर्तानां लोभः अथवा वनानां छेदनम्। अस्माकं वन-सम्पत्तिः रक्षितव्या, देशस्य राष्ट्रपशुः चापि रक्षणीयः।

परियोजना व्याघ्रः सफल भवेत्। अन्यथा भविष्यत्-काले वयं पुस्तकेषु अस्य चित्रमेव द्रक्ष्यामः।

क- एकपदेन उत्तरत-

[4-marks]

- 1- अस्माकं राष्ट्रपशुः कः?
- 2- व्याघ्रं रक्षितुं कः उपायान् करोति?
- 3- केषां संख्या अत्यल्पा जाता?
- 4- अस्माकं का रक्षितव्या?

ख- पूर्णवाक्येन उत्तरत लिखत-

[2-marks]

- 1- वन-पर्यावरण-मन्त्रालयः किमर्थम् उपायं करोति?

ग- समानार्थक पदानि लिखत-

[2-marks]

1- राष्ट्र- -----

2- वन- -----

घ-विलोमपदं लिखत-

[2-marks]

1- सफला:-

2- अत्यधिका-

रचनात्मक-कार्यम्

प्र-2 चित्रं दृष्ट्वा मञ्जुषातः पदानि च प्रयुज्य वाक्यानि रचयत-

[10-marks]

1- मञ्जुषा- (खगाः, विकसन्ति, कमलानि, उदेति, क्रीडन्ति, डयन्ते, सूर्यः, चित्रपतङ्गा, कूजन्ति, बालाः)

1- -----

2- -----

3- -----

4- -----

5- -----

अनुप्रयुक्त- व्याकरणम्

प्र- 3 निर्देशानुसारं लिखत-

(क) अधोलिखितानां शब्दानां विलोमपदं पाठात् चित्वा लिखत- [5-marks]

1- मूर्खः

2- सार्थकम्

3- सुलभः

4- बली

5- अस्ते

(ख) संधि कुरुत-

[5-marks]

1- अभि + आगतम्

2- भोजन + अन्ते

3- अन्यः + अपि

4- यत्र + आस्ते

5- इति + उक्त्वा

(ग) अधोलिखितानां पदानां पर्यायपदं लिखत-

[5-marks]

1- शरीरम् -----

2- पाषाणम् -----

3- वनम् -----

4- सलिले -----

5- कुटिलम् -----

पठित-अवबोधनम

प्र- 4 स्थूलपदान्यधिकृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत -
उद्याने पक्षिणां कलरवं चेतः प्रसादयति।

[5-marks] 1-

2- तत्र राजसिंहो नाम राजपुत्रः वसतिस्म।

3- न्यायाधीशः बंकिमचन्द्र आसीत्।

4- चौरस्य पादध्वनिना अतिथिः प्रबुद्धः।

5- पुत्र द्रुष्टुं सः प्रस्थितः।

प्र-5 भिन्नप्रकृतिकं पदं चिनुत-

[4-marks]

1- विचित्रा, शुभावहा, शङ्कया, मञ्जूषा

2- करुणापरः, अतिथिपरायणः, प्रबुद्धः, जनः

3- पुत्रः, तनयः, व्याकुल, तनूजः

4- कश्चन, किञ्चित्, त्वरितं, यदुक्तम्

प्र-6 अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत-

[6-marks]

1- जनः किमर्थं पदातिः गच्छति?

2- केन समः बन्धुः नास्ति?

3- अस्माभिः कीदृशः वृक्षः सेवितव्यः?

4- व्याघ्रः किं विचार्य पलायित?

5- कविः किमर्थं प्रकृतेः शरणम् इच्छति?

6- स्वस्थजीवनाय कीदृशं वातावरणं भ्रमणीयम्?